

Schriftlezing: MARKUS 1, 1-11
Zondag 9 januari 2000 Stiens

Gemeente van Jezus onze Heer,

Oud nieuws vandaag weer. Zoals altijd.
Zeker voor ons. Want wij kennen zo langzamerhand de levensgeschiedenis van Jezus .
Als u gevraagd wordt, of Jezus ooit gedoopt is, dan zult u zeker antwoorden: Ja, Jezus werd gedoopt door Johannes de Doper.
Wij hebben met elkaar nog wel aardig wat bijbelkennis.
Ja, Jezus is gedoopt, dat weten we.

Maar weten we ook nog wat er vlak daarna gebeurde?
Dat Jezus langzaam uit het water omhoog kwam,
en dat op dat moment volgens het evangelie, de hemel openscheurde
en dat er een duif naar beneden kwam, dat is de Geest,
en dat er tenslotte ook nog een stem uit hemel spreekt?

Theologen zijn goed in staat om aan dit indrukwekkende gebeuren prachtige dichterlijke woorden te geven.
Ze interpreteren en zeggen bijvoorbeeld: Hier zie je dat er een nieuwe wind gaat waaien op de aarde. Een nieuwe geest zal heersen.
Of: Hier raken hemel en aarde elkaar.
Of: Hier begint de bevrijding.
Mooie en hoopvolle woorden.
Ik zou er over kunnen preken. Ik zou kunnen preken dat we ons moeten bekeren, dat we moeten werken aan bevrijding, en dat we Gods geest in ons leven moeten binnenlaten.
Maar dat hebben we al zo vaak door een dominee horen zeggen. Dat wisten we al.

Het kan ons misschien helpen om nog nauwkeuriger te kijken en te lezen, wat hier nu eigenlijk gebeurt.
Alle vier de evangelisten maken melding van deze bijzondere gebeurtenissen na Jezus' doop, dus we mogen aannemen dat zoiets werkelijk heeft plaatsgevonden.

Maar je zou je kunnen afvragen: Wie heeft dit alles nu eigenlijk zien gebeuren?
Er staat hier: Toen Jezus uit het water opsteeg, zag Hij de hemelen scheuren en de Geest als een duif op zich neerdalen.
Strikt genomen staat hier dat alleen Jezus de hemel zag scheuren en de duif ziet komen.
Er staat niet dat alle omstanders dat ook zagen.
In dezelfde bewoordingen vertellen ook Mattheus en Lucas. Alleen het Johannesevangelie vertelt er nog wat bij, nl. dat Johannes de Doper de enige andere is die de hemel ziet scheuren, want zo staat er: Ik heb aanschouwd dat de Geest op Jezus neerdaalde.

Dus voorzover we nu kunnen overzien hebben alleen Johannes en Jezus die wonderbaarlijke open hemel gezien. En niemand anders.
Wij moeten niet te gemakkelijk aannemen, dat alles wat de evangeliën beschrijven ook door iedereen is waargenomen. Dat is lang niet altijd het geval.
Voor ons is de heilsgeschiedenis van Jezus een open boek, maar dat was toen wel anders.
Voor velen was en bleef deze Jezus een raadselachtige magische figuur in zijn dagen.

Maar goed: Alleen Johannes en Jezus zien de Geest uit een open hemel neerdalen. En ik neem aan dat ook alleen die beiden die stem uit de hemel hoorden, die zei: Gij zijt mijn Zoon. Er is dus eigenlijk sprake van een intiem persoonlijk gebeuren. Zo vlak na die openbare doopplechtigheid.

Maar dat is eigenlijk nooit anders geweest, zo realiseer ik mij dan.

Als u gezegend bent met kinderen, en als u de kinderen ten doop hebt gehouden, denk eens terug aan de dag dat u uw kind hebt laten dopen.

Een kerkdienst op zondagmorgen, iedereen is erbij, familie, vrienden, de gemeente, de kinderen, een feestelijke openbare eredienst, met die vertrouwde woorden, Vader, Zoon en heilige Geest. Een dag om nooit te vergeten.

Maar weet u ook wat er na die doop in het leven van uw kind gebeurd is tussen hemel en aarde?

Waarschijnlijk niet.

Weet jij of er in het leven van je kind ooit een dag geweest is, dat hij of zij de hemel open zag?

Weet jij of er in het leven van je kind ooit een dag geweest is, dat hij of zij de stem van God uit de hemel hoorde?

Waarschijnlijk niet.

Weet u of God ooit tegen uw kind heeft gezegd: Je bent mijn kind, ik houd van je?

En ook als uw kind misschien niet gedoopt is:

Weet u of God ooit tegen uw kind heeft gezegd: Je bent mijn kind, ik houd van je?

Je hoopt van wel, maar je weet het niet.

In de omgang van God met zijn kinderen zit blijkbaar iets intiem en persoonlijks. En dat vind ik fascinerend en het maakt me nieuwsgierig. Ik ben me daarvan niet altijd zo bewust. Gods verborgen omgang vinden, zielen waar zijn vrees in woont, dat soort woorden denk ik dan aan.

En wat te denken van onze eigen kinderjaren. Misschien herinnert u zich zelf een moment als kind, dat je een diepe ervaring kreeg van God. Of misschien zelfs wel een stem van een engel, of een visioen in een droom. Ja, de meesten van ons hier zijn ook in het openbaar gedoopt, maar weet je nog wat er daarna gebeurde, hoe God in je nabijheid was, hoe je soms kon voelen, dat hemel en aarde elkaar raakten, toen je kracht kreeg om door een dal te komen.

Gods verborgen omgang met de mensen.

In wezen vertelt het Markusevangelie ons over die verborgen omgang, hier tussen God en Johannes en Jezus.

Het is opvallend, dat het Markusevangelie begint met deze boodschap. Markus begint niet zoals de anderen met een stamboom, of een geboorteverhaal, of een stukje vaderlandse geschiedenis, nee, Markus begint direct met de boodschap van het leven van Jezus. Zonder omwegen, en voordat je het weet ben je al bij het openbare optreden van Jezus, als jongeman in de tempel.

En we beseffen dan ook dan Jezus nog een kind moet zijn geweest van een jaar of tien, toen hij werd gedoopt, en Hij de duif zag en de stem hoorde uit een open hemel.

Markus wil in zijn evangelie duidelijk maken dat er een nieuwe tijd is aangebroken. De tijd van Jezus volgt op de tijd van Johannes de Doper. En Markus verwijst naar woorden uit het eerst

testament om duidelijk aan te geven: Er is een nieuwe tijd, een nieuwe Messias, het is zelfs Johannes niet, die men zag als Elia die teruggekeerd was. Nee een nieuwe tijd, die gekenmerkt wordt door vreugde en blijdschap. Het is niet meer de tijd van de toornige God, die zijn mensen ten oorlog voert, maar een tijd waarin Gods heerschappij zichtbaar worden als bij een herder die voor zijn kudde zorgt, een herder die beschermt, die zorgt voor de zwakkeren en die zijn kudde bijeenbrengt.

Een nieuwe tijd met nieuwe tekenen.

En alleen Jezus krijgt de open hemel te zien, want vanuit dat visioen moet Jezus kracht putten om te doen waartoe hij geroepen is. Een diepe persoonlijke Godservaring.

En dan komen we bij die woorden die tot Jezus gesproken worden vanuit die openhemel. Ongetwijfeld het hoogtepunt van dit tekstgedeelte, woorden die een combinatie vormen van twee teksten uit het eerste testament: De stem uit de hemel zegt: Gij zijt mijn Zoon, de geliefde; in U heb Ik mijn welbehagen..

Die eerste woorden 'Gij zijt mijn Zoon' komen uit Psalm 2 een uitspraak van God bij de installatie van de koning in Jeruzalem. Hier wordt Jezus geïnstalleerd tot koning over de kinderen van God, Mensenzoon wordt Hij. En Jezus woorden en werken zullen duidelijk gaan maken om welk koninkrijk het gaat. Maar dat koninkrijk moet nog komen, dat is er niet in volle glorie. Je zou kunnen zeggen: Onze koning is al geïnstalleerd, maar zijn rijk moet nog vervuld worden. Dat rijk ligt deels nog in de toekomst, het is weliswaar herkenbaar, maar tegelijk nog verborgen.

De identiteit van Jezus was destijds aan de meeste mensen onbekend, maar wij als lezers worden ingewijd in dat geheim, dat Jezus Gods Zoon is. En die titel Zoon zal daarna door Markus nog slechts twee keer genoemd worden, nl. wanneer Jezus met zijn leerlingen bid op de berg, en later wanneer de romeinse hoofdman Jezus Zoon noemt.

In zekere zin blijft zo het messiasschap van Jezus ook verborgen.

Er blijft ook voor ons veel verborgen. Wij ervaren de hoogte en dieptepunten van het dagelijkse leven, we ervaren tijden van vreugde en blijdschap, maar we kennen ook tijden van wanhoop en pijn. Dat is ons allemaal bekend, dat is het openbare leven. Wat nog versterkt wordt door alle informatie die we uit alle hoeken van de wereld erbij krijgen.

Maar naast al dat openbare en publieke is er bij ieder van ons ook die verborgen omgang met de Heer. Onverwachte momenten, een engel die zomaar er is, een moment van diep inzicht in je leven, momenten dat je voelt dat je tot je ware bestemming komt, momenten van kracht, en soms een open hemel, daarin schuilt onze verborgen omgang met God, of eigenlijk moet ik zeggen: Daarin ervaren wij Gods verborgen omgang met ons.

Bij het lezen van dit evangelie moest ik ook heel sterk terugdenken aan de begrafenis van een lieve vriend nu zes jaar geleden. Vanuit een roomse kerk assisteerden wij meneer pastoor bij de rituelen rond het afscheid van onze vriend. En wat mij toen ongelooflijk heeft ontroerd, was dit: Vlak voor het uitdragen van onze vriend liep meneer pastoor naar de kist en hij besprenkelde de doodskist met wijwater, en daarbij herhaalde hij woorden die bij de doop horen.

Onze goede vriend werd bij wijze van spreke opnieuw gedoopt, dat willen zeggen, in het openbaar werd opnieuw zichtbaar gemaakt: Jij bent kind van God. En het voelde vreemd genoeg niet als een afscheidsritueel, maar wat de pastoor deed gaf me veel meer het gevoel dat we tegen onze vriend zeiden: Goede reis, heb het goed daar bij God. Want wij zagen met onze ogen de hernieuwing van de doop, maar wat er daarna gebeurde tussen God en onze vriend, dat weten we niet.

Wij weten ook niet hoe de jongen Jezus innerlijk heeft gereageerd op die woorden uit de hemel. Hij zal misschien geschrokken zijn, niet weten wat er bedoeld werd. Maar in ieder geval is Jezus op grond van die stem uit de hemel op hoop van zegen begonnen aan zijn werk.

Jij bent mijn geliefde Zoon, zegt de hemel tot deze jongen.
Er zit geen concrete opdracht in, het is niet duidelijk wat de jongen te doen staat. Jezus is eigenlijk de enige die geen duidelijke zendingsof opdracht meekrijgt.

Maar een koning wordt ook niet gezonden, een koning wordt geïnstalleerd, een koning wordt feestelijk begroet. Het gaat nog niet eens zozeer op de daden van deze nieuwe koning, maar wel om zijn bevoegdheid.

En in Jezus vestigde God zijn koningschap in deze wereld
En dat werk, zijn goddelijke, koninklijke opdracht is kort samen te vatten door te zeggen:
Jezus werd geroepen een zoon te zijn voor de hemelse Vader.
Een wederzijdse belofte, net als in het oude testament: Jij zult mij een volk zijn en ik zal jullie een God zijn.

Koning Jezus ontvangt in het verborgene de koninklijke waardigheid uit de hemel.
Ten diepste maakt Jezus Gods koningschap zichtbaar in ons midden.
En wij hebben het voorrecht te weten wat er daarna met Hem gebeurd is.

Het evangelie is voor ons een open boek.
Maar vandaag leren we ook hoe kostbaar de momenten zijn, dat God in ons persoonlijk leven spreekt, ons aanraakt, ons wenkt, ons helpt en draagt.

Wat verborgen is in ons geloof moet eigenlijk niet strijdig zijn met onze dagelijkse werkelijkheid. Soms hebben we geheimen die dwars staan op ons dagelijkse leven, maar in geloofsgeheimen is dat anders. Geloofsgeheimen vormen de innerlijke drijfveer voor een goddelijk leven. Geloof is vol geheimen, en over geloof kan met niet rationeel debatteren. Wij blijven geloven wat wij niet zien.

Het is net als met wetenschap en geloof, het openbare en het intieme, het geloof mag nooit aan de wetenschap de wet voorschrijven, maar andersom ook niet. Zo mogen elkaar aanvullen en vervolmaken.

Geloof mag je beschouwen als iets in de intieme sfeer, en dat mogen we bij elkaar en van elkaar accepteren en respecteren.

Ik wens u allen toe dat je kind mag zijn van God, onder een open hemel.

AMEN